

3. oktober 2013

UKA 2013/77, 84 & 85
Kim Kielsen

Aningaasaateqarfimmi aningaasat katersat ileqqaakkallu erniaat taamaallaat ator-neqarsinnaaneri siunertaralugu Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut inatsisaannut nr. 6, 5. december 2008-meersumut allannguutissamik saqqummiussinissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 6, 5. december 2008-meersup allanngortinneqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, imaalillugu Inatsisartut ukiut tulleriissut aappassaanni nunatta karsiata naatsorsuutaanik aatsaat akuersereeraangata aningaasaateqarfik aallartinneqartassasoq, aatsaallu ukiumi naatsorsuiffiusumi aatsitassanit isertitat 10 millioner kroninit anertunerusimappata. Inatsisartut inatsisaat ukiup tullissaani 1. januarimi atuutillsaaq imaluunniit Naalakkersuisut aalajangiippata siusinnerusukkut. 10 millioner kronit taaneqartut Inatsisartut ukiumi pineqartumi Aningaasaqarnermut inatsisaat naapertorlugu ataatsimut isigalugu akit akissarsiallu nalingannut naleqqussarneqartassapput.

Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 6, 5. december 2008-meersup allanngortinneqarnissaanut kingusinnerpaamik FM2014- imi Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, imaalillugu Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia pillugu Inatsisartut inatsisaanni aatsitassarsiornermit isertitanut paasinninnera Namminersorneq pillugu inatsimmi aatsitassarsiornermit isertitanut paasinninnermit immikkoortinneqassasoq. Allannguinnermi tigussaasumik atortut, soorlu oliamik maqisuunnginnissamut atortut, illuutit sanaartukkalluunniit allat atortullu Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfiani aatsitassarsiornermit isertitatut naatsorsuutigineqanginnissaat allanneqartariaqarpoq.
(Inatsisartuni ilaasortaq, Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqtigiit)

Siullermeerinnineq.

Aatsitassanut periusissiaasimasut akuersissutigineqarnerannut atatillugu aammalu aatsitassarsiornermik ingerlerlatsinerni isertitanik ilimasunneq aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmik 2004-mi pilersitsinermut tunngaviupput, aatsaalli 2008-mi inatsit Inatsisartunit isumaqatigiittunit akuersissutigineqarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanit isertitaajumaartussat inuiaqatigiit aningaasaqarnerata patajaatsuunissaa eqqarsaatigalugu ungasinnerusumik isigisumik iluanaarfiu-

sumillu atorneqarnissaata pingaarnertut qulakkeernissaa toqqammavigalugu Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsisip akuersissutiginerani siunertarineqarpoq.

Aatsitassat pillugit inatsimmut siunnersuummi, norskit naalagaaffiata olie og pensionsfonia isumassarsiorfigineqarpoq.

Aatsitassanit isertinneqartut annertusiartortinneqarnissaat, Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup pilersinneqarneranut siunertanut pingaarnernut ilaavoq, taamaalilluni kinguaariit tulliuttut aamma pisuussutinit isertitanit, naluneqanngitsutut ataasiaannarluni qallorneqarsinnaasunit, iluaquserneqarsinnaaqullugit.

Taamaalillunittaaq Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik kinguaariinni tulleriinni pingortitap iluaqusiussaani naapertuuttumik qulakkeerinninnermi sakkunut ilaavoq, soorluttaaq aningaasaateqarfiup iluanaarutisiai kisimik atorneqartussaasut.

Soorlu oqaatigineqareersoq taamanikkut Inatsisartuusut Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup aningaasaataasa kinguaariinnit tullernit iluaqutigineqartussaanerit tamarmiullutik isumaqatigivaat, soorluttaaq aningaasaateqarfiup aningaasaataasa pisariaqanngitsumik killeqanngitsumillu atorneqannginnissaat aamma isumannaarniarneqartoq, taamaasiornermi aningaasaqarnerup isasoornernik kinguneqarsinnaamat. Taamaammaat aatsitassat pillugit inatsisip siunertaasa aalajangiusimanissaat politikikkut patajaatsorujussuarnik ingerlatsisariaqarnermik pisariaqartitsivoq.

Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup akuersissutigineqarnerani, inatsit Inatsisartunik Naalakkersuisunilluunniit pituttuisuutinnagu akuersissutigineqartoq, siunnersuuteqartup oqaatigaa, tamannalu aamma taamanikkut Naalakkersuisuusut akissuteqaataanni ersippoq, Siumumiit Partii Inuit-niillu siunnersuuteqartup taamatut ilimagisaqarnera ilumoornerassavarput, piffissarlu iluatsillugu Inatsisartut Naalakkersuisulluunniit sukkulluunniit atuuttut inatsimmik allannguisinnaanermik periarfissaqarnerat siunnersuuteqartumut ilisimatitsissutigissallutigiu, taamaalillunilu amerlanerussuteqartut inatsisip allanngortinneratigut Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfiup siunertarisaanik allaanerusunik aningaasanik atuisinnaallutik, taamaattumillu Naalakkersuisut kikkujumaartulluunniit aningaasanik atuinermi pissuserissaarnissaat pingaaruteqarpoq, taamaaliornikkut Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmi pingaarnertut siunertarineqartut malittarisassallu kinguaariinnit aggersunit iluaqutigineqarsinnaaqullugit.

Inatsisartuni ilaasortat Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmi siunertanik taakkuninga nangitsillutik ingerlatsiinnarnissat Siumup Partii Inuit-llu qularutiginnigilaat, taamaamallu sukkulluunniit Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmut aningaasat kinguaariinnut tullernut iluaqutigineqartussanngorlugit illikartitat killeqanngitsumik atorneqaratarsinnaanerit aarleqqutiginnagu, naak tamatumani pissutsit assigiinngitsut arlallit apeqqutaasinnaagaluartut, tassani inuiaqatigiinni soqutigisaqatigiit aalajangersimasut pisortat aningaasartuutaannik annertusaanissamut tatisineri ilaapput.

Kalaallilli Nunaanni aningaasarsiornermut siunnersuisooqatigiit, Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfik pillugu inatsimmik sukaterinissamik erseqqissaanisamillu kaammattuutaa Siumup Partii Inuit-llu arajutsisimangilaat.

Imm. 84 pillugu:

”Ukiut marluk tulleriillugit Landskarsip naatsorsuutaanik, ukiumut aatsitassarsiornermit il.il. isertitat 10 mio. koruuninik annertunerusunik akuersineq”.

Siunnersuuteqartup eqqortumik paasissutissiineratut, taamanikkut Naalackersuisuusut Aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfiup atuutilerneranut atatillugu aningaasat killiliunneqartut 5 mio. koruuniniit 75 mio. koruuninut qaffanneqarnissaat pillugu siunnersuuteqartup. Ataatsimiititaliamili sukumiisumik suliarinninnerup kingorna, ataatsimiititaliap ISUMA-QATIGIITTUP isumaliutersuutimini Naalackersuisut aningaasanik annertussusiliinerminni 75 mio. koruuninik killiliinerat isumaqatiginngilaat, akerlianillu ataatsimiititaliaq 10 mio. koruuninik killiliinissamik kissaateqarpoq. Taamanikkut ataatsimiititaliaasup isumaqatigiissup allannguutissatut siunnersuut Aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfiup aallartinneqarnerani aningaasanik 10 mio. koruuninik annertussusiliisoq saqqummiuppaa. Allanguutissatut siunnersuut taanna, Inuussutissarsiornermut ataatsimiititaliap UKA 12-imi saqqummiussaa, siunnersuuteqartup maanna aalajangiiffigisassatut siunnersuutaanut toqqamma viuvoq. Maannalu aammaarluta ajornartorsiummik tassannga isummeqqittariaqarnerput uggornarpoq, ingammik suliaq UKA 12-imi naammassineqarsinnaagaluartoq eqqarsaatigissagaanni. Pissutsit erseqqinngitsut toqqammavigalugit taamanikkut naalackersuisuutitaqartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliami ilaasortaatitaasa isumaliutissiissut UKA 12-imi agguanneqareersoq, imarisamik allannguinnissaq kissaatigaat. Tamannalu taamanikkut Naalackersuisunut ilaasortap tatineqarnerata sakkukillissarnissaanik isaatsiffigineqarnissaa tunngaviugunarpoq. Tamannalu qinersinermik suaaruteqarneq sioqqullugu immikkoortup matuma pineqartup naammassillugu UKA 12-imi akuersissutigineqanngitsoorneranut eqqortumik patsisaavoq, tamannalu siunnersuuteqartup tunngavilersuutimini eqqaana veersaaqqissaarpaa.

Sinnersuuteqartulli suliap pingaassusnaanik paasinninnera Siumup Partii Inuit-Illu nuannaarutigaat, periarfissarlu atorlugu siunnersuut manna saqqummiullugu, tassanilu sinnersuuteqartup maanna naalackersuisuusut siunnersuut 2012-imi akuersissutigineqarsimasuuppat 75 mio. koruunit tikillugit atuisimasinnaanerata pitsaasutut isigigunangilaa. Taamanikkut naalackersuisuutitaqartut aningaasanik 75 mio. koruuninik killiliinissamik sinnersuutaat, Kalaallit Nunaanni Aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfik pillugu inatsimmik 2008-mi suliarinninnermi, aningaasanik akisussaassuteqartumik atuinissamik taamanikkut Naalackersuisuusut siunertaannut akerliuvoq.

Naak siuliani oqaatigisat oqaatigereeraluarlugit, taamaattoq qaqugukkut Aatsitassarsiornermut aningaasaateqarfiup aallartisarsinnaaneranut aningaasanik killiliilluni ataatsimoorussamik politikikkut siunnerfilerneq Siumup Partii Inuit-Illu nuannaarutigaat. Inatsisartut ukiuni marlunni tulleriittuni Landskarsip naatsorsuutaanik, aatsitassarsiornermit isertitanik 10 mio. koruuninik annertunerusunik imaqartunik akuersineriatigut kiisalu inatsit ukiumi tulliuttumi 1. januar aallarnerifigalugu, immaqaluunniit Naalackersuisunit piffissamik aalajangerneqartukkut atuutilertarnissaa pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna Siumup Partii Inuit-Illu isumaqatigaat.

Siunnersuullu mannarpiaq Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaasimasumi UKA 2012-imi sukumiisumik oqaluuserereersimagatsigu, siunnersuutip aammaarluni Aatsitassarsiornermut Ataatsimiititaliami oqaluusereqqinnissaa pisariaqartutut isiginngilarput. Taamaamat siunnersuut ataatsimiititaliami suliarineqarnissaanik innersuunnagu aappassaaniigasannngortinneqassasoq Siumup Partii Inuit-Illu inassutigaat.

Imm. 85 pillugu:

Aatsitassat pillugit Inatsit maanna ukiuni tallimani atuussimalereerpoq, taamaammallu immikkoortunik nalimmassartariaqarsinnaasunik peqarsinnaalluni – tamannalumi inatsisartuusimasuni Inuussutissarsiornermut ataatsimiititaliami qaqugukkut aningaasanillu killilius-sat qanoq annertutigisut inatsimmik atulersitsinissamik kinguneqartarnissaat pillugu siunnersuummik suliarinninnermini aalajangiutereeraa.

Siunnersuuteqartup sinnersuummini innersuussutigisaatut atortorissaarutit, assersuutigalugu uuliaarluernermik akiuiniarnermi atortut, illuutit imaluunniit atortorissaarutit allat kiisalu atortut Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmi isertitatut nalunaarsorneqartannginnis-saat Siumup Partii Inuit-Illu pissusissamisoortippaat, suliniutimmi taakku ungasinnerusooq isigalugu ingerlatsineq, aserfallatsaaliinerlu pissutigalugu nalikinnerulersussaammata, tamannalumi Inuussutissarsiornermut ataatsimiititaliaasimasup maluginiarlugulu tikkuaa-vigaa.

Tamanna tunngavigalugu Siumup Partii Inuit-Illu sinnersuut taparserpaat, Aatsitassallu pillugit Inatsimmi teknikikkut aaqqiissutit kisimik pineqarnerat pissutigalugu annertunerusumik oqaaseqarfiginiarnagu.

Siumup Partii Inuit-Illu pitsaasumik siunertaqarluartumillu oqallinissaq qilanaaraat, siunnersuuteqartorlu siunnersuutaanik qujassuteqarfiumallugu.